

Obsah

Obsah	5
Úvodem: osobní vyznání	12
1 Slova cizí i domácí: o čem to tu bude	16
1.1 Prožívání a osobnostní rozvoj	16
1.2 Zdůvodnění záměru	18
1.3 Prázdninová škola Lipnice	21
1.4 Na co navazují a čemu se vyhýbám	22
2 Průvodce chlapců: společenská diagnóza pro pedagogické působení	27
2.1 Opravdu jenom chlapci?	27
2.2 A co s tím?	29
2.3 Bezpečí a riziko	32
2.4 Zóna komfortu a rozvoje	34
2.5 Celek, to je oč tu běží!	37
3 Živelnost systému: smysl celku	39
3.1 Strukturovaný kosmos	39
3.2 Systémové zobrazení struktury celku	42
3.3 Není celek jako celek	44
3.4 Vztah pedagogické teorie a výchovné praxe	45
3.5 Hranice pojmoslovních ambicí	49
3.6 Oborová svébytnost	52
4 Bod na přímce: odkud jdeme a kam míříme	57
4.1 Úvodní výzva	57
4.2 Kulturní prapočátky	58
4.2.1 <i>Proč začínat od Adama</i>	58
4.2.2 <i>Starořecké ideály</i>	59

4.3 Pobyt v přírodě a pohybová rekreace	62
4.3.1 Transcendentalisté	62
4.3.2 Turistika a pohybové aktivity v přírodě	63
4.3.3 Skauting	64
4.3.4 Foglar a foglaring	65
4.3.5 Woodcraft	69
4.3.6 Tramping	70
4.4 Výchova v přírodě a její moderní formy	71
4.4.1 Tábornické školy	71
4.4.2 Od pobytu k výchově v přírodě	73
4.4.3 Experimentální akce	73
4.4.4 Gymnasion	75
4.5 Prázdninová škola	78
4.5.1 Prázdninová škola ČÚV SSM	78
4.5.2 Prázdninová škola Lipnice	83
4.5.3 Časopis Gymnasion	88
4.6 Otevřená budoucnost	90
5 Lidská existence: setkávání osob a osobnosti	93
5.1 Žije svým tělem, mezilidskými vztahy, duševními a duchovními výkony	93
5.2 Hodnoty a lidská činnost	96
5.3 Stávání se sebou samým	99
5.4 Pedagogické konsekvence prožitkového zrání	102
6 Bytost společenská: rozvojové proměny vlivem druhých	104
6.1 Nezřetelné vymezení současné společnosti	104
6.2 Proměna reality ve virtualitu, člověka v kyborga	106
6.3 Globalizace, mizení jinakosti	107
6.4 Únava z výkonu a lineárního růstu	108
6.5 Požitkářské hody	109
6.6 Záměrné pedagogické vymezení vůči převládajícím trendům	111
6.7 Adaptace versus seznámení	114
6.7.1 Posilování skupinové koheze	114
6.7.2 Adaptační kurzy	115
6.7.3 Ad fontes: kurzy Go!	118
6.7.4 Jednoduché porovnání	121
6.8 Týmová organizovanost proměny chování i hodnot	123

7 Disponibilita: charakter lidské časovosti	126
7.1 Čas a časovost	126
7.1.1 Tři časové rozměry	127
7.1.2 Dvě pojetí plynutí času	129
7.1.3 Vybrané filozofické reflexe	131
7.2 Kvalita prožívaného času	132
7.2.1 Chronos a Kairos	133
7.2.2 Kauzalita a synchronicita	134
7.3 Volný čas	136
7.3.1 Dobové proměny	136
7.3.2 Zbytek, nebo účel?	137
7.3.3 Scholé a inspirace pro zážitkovou pedagogiku	139
7.3.4 Volnost a naplnění	140
7.4 Disponibilní čas	142
7.5 Zážitková pedagogika není pedagogikou volného času	144
8 Kde oblaka bílá rychleji než kde jinde plují: přirozenost přírody	147
8.1 Pojd se mnou	147
8.2 Příroda a přirozenost	148
8.3 Nejmocnější učitel	151
8.3.1 Rozeznávání přirozenosti	151
8.3.2 Příklad rozhodování vlivem přírody: generál mráz	153
8.4 Přírodní vertikalita	156
8.5 Od virtuality k realitě	157
9 Pot a krev: pohyb na hraně sil	160
9.1 Imperativ oboru: pohyb vždy a všude!	160
9.2 Globální pandemie mizení pohybu ze scény	161
9.3 Proměny pohledu	162
9.4 Spiritualita zdraví a pohybových aktivit	164
9.5 A jak na to?	166
9.5.1 Lov třinácti bobříků	166
9.5.2 Modrý život	167
9.5.3 Soutěž tělesné obratnosti	167
9.6 Proč je tak důležité hrábnout si na dno	168
10 Schola ludus: zatemněný smysl hry	170
10.1 Hra jako symbol české verze zážitkové pedagogiky	170

10.2 Zrod a podstata hry	172
10.3 Svět hry	176
10.4 Schola ludus	179
11 Strípky mozaiky: různorodost dávající smysl	181
11.1 Práce dramaturga	181
11.2 Vývoj pojmu dramaturgie v zážitkové pedagogice	182
11.3 Rum a metafyzika	185
11.4 Puzzle a duch	186
12 Od prožitku ke zkušenosti: vytěžení programů pro osobnostní rozvoj	189
12.1 Zbytnost a nezbytnost reflexe	189
12.2 Vnímání a reflexe vnímání	191
12.3 Dvojí čtveřina pojetí	192
12.3.1 Čtvero pojmenování	193
12.3.2 Čtvero realizace	194
12.4 Zvyšování kvality reflexe	197
12.5 Faktor času	198
13 Síla kurzu: zkušenosť proměňující celek života	201
13.1 Transformační síla prožitku	201
13.2 Kulturní a sociální aspekty porozumění prožitku	203
13.2.1 Prožitek v kulturních a sociálních odlišnostech jeho uchopení	203
13.2.2 Obtíže teoretického uchopení prožitku	204
13.3 Religionistická a psychologická analýza prožívání	207
13.3.1 Náboženské prožitky	207
13.3.2 Vrcholné prožitky (peak experience)	209
13.3.3 Nadir prožitky	211
13.3.4 Intenzivní prožitky (vivid experience)	211
13.3.5 Prožitky plynutí (flow)	211
13.3.6 Vrcholné výkony (peak performance) a další označení	212
13.3.7 Plató zážitky (plateau experience)	213
13.3.8 Holotropní prožitky	213
13.3.9 Transformativní prožitky	215
13.4 Prožitková proměna celého života	217
13.4.1 Horizont prožitku	217
13.4.2 Rozšířování horizontu	219

14 Svět mezi světy: mundus imaginalis zážitkové pedagogiky	221
14.1 Duch eroticky jiskřivý	221
14.2 Duch jako proces lidské seberealizace	223
14.3 Svět zážitkové pedagogiky	225
14.4 Mundus imaginalis	228
14.5 Implicitní náboženství	230
14.6 Závěrem	233
15 Shrnutí	235
Zážitková pedagogika	235
16 Summary	241
Experiential pedagogy	241
Literatura	242
Rejstřík	259